

Nu är den här igen. Och gladast för det är arbetarna på Jojo-fabriken i Päråd: Ingvar Johansson, Berne Johansson och Roland Karlsson.

Försäljningschefen Peter Ferm visar hur man ska hantera den lilla kalmartrissan. Foto: LARS ANDERSSON

JO, nu är JO, trissan JO, tillbaka*

*tillbaka
= jojo på
filippinska

Av FREDRIK POLBACK

PÄRYD, SMÅLAND. Ordet är filippinska för "tillbaka".

Och det är just vad den är.

Jojon, alltså.

I småländska Päråd görs den klassiska kalmartrissan. Den väger exakt 33 gram och tillverkas av ett och samma stycke bok.

En träbit och ett snöre - det är allt.

- Kullager är fusk, säger försäljningschefen Peter Ferm. Med en sån här jojo måste man öva för att bli bra.

Själv är han inget vidare.

Annat är det med grabbarna på fabriken: Ingvar Johansson, Berne Johansson och Roland Karlsson.

De visar det ena tricket efter det andra: "jorden runt", "promenera med hunden" och så vidare.

Och allt ser mycket enkelt ut. Men det är det inte.

Tillbaka vart tionde år

Det sägs att jojon kommer tillbaka ungefär vart tionde år. 1922 kom den första vågen, tio år senare kom en ny våg och den drog till och med in över Sverige. I början av 40-talet var

det dags igen. 1951 blev ett stort jojoår. 1961 hade kullagret gjort sitt intrång och en ny, modernare jojo användes i stora uppvisningar och mästerskapstävlingar.

Sen hände nåt.

Jojon kom tillbaka redan i slutet av 60-talet. För att sen försvinna och därefter mest dyka upp en gång per decennium.

Och nu är det alltså dags igen.

- Normalt tillverkar vi runt 100 000 jojoar per år, säger Peter Ferm. Men i januari märktes plötsligt en ökad efterfrågan, och hittills i år har vi gjort över en miljon. Nästa år

räknar vi med det fyrdubbla.

Elfverson, som företaget heter, exporterar de flesta av sina jojoar. Och då räcker det inte med kalmartrissan.

Guld och pastell

-I USA och England vill de ha lite olika modeller, lite smalare och framför allt i annorlunda färger, till exempel guld, silver och pastell.

På företaget är det bara två tre personer som jobbar heltid med jojotillverkning. De andra 63 gör bland annat "trähattar", det vill säga de små träbitar med namn och stämplor som sitter på toppen av whiskyflaskor.

HAR DU NÅGON JOJO?

Fanny Isberg, 11, Päråd:

- Självklart, jag har jättemånga hemma. Jag älskar att joja. Det finns så mycket man kan göra med dem. "Jorden runt", till exempel.

Charlotte Steinwig, 10, Päråd:

- Ja, jag jojar några gånger per vecka. När jag kommer hem från skolan eller inte har nåt annat att göra. Jag kan "promenera med hunden".

Gunnel Kjellén, 48, industriarbetare, Päråd:

- Ja. Jag jojade mycket när jag var liten. Nu blir det mer sällan.

Ulla Nilsson, 51, affärsbiträde, Päråd:

- Ja, rätt så många, faktiskt. Både min man och min son jobbar nämligen på jojofabriken.

